

brottslighetens offer

Den uppmärksammade Kumlarymningen har vållat stor oro och ängslan i vida kretsar. På en del håll har man mest fruktat, att utvecklingen mot en liberalisering och humanisering av fångvården nu skall brytas till förmån för »hårdare tag». Skarp kritik har också framförts mot fångvaktarna och fångvården över huvud taget. Rymningen har på fullt allvar framställts som ett drastiskt försök från internernas sida att rikta allmänna opinionens uppmärksamhet mot deras vidriga förhållanden, vilka de tidigare med lämpor sökt få förbättrade. Men förgäves. Och följaktligen: bättre fly än illa fåkta!

Denna oro har sorgfälligt manifesterats i bl a TV, där en av rymningarna mitt under pågående flykt fått komma till tals. Han lade ut texten om hur besvärligt det varit för honom att till följd av upprepade svåra bedrägeriförseelser — vilka han dock begripligt nog inte närmare gick in på — vistas bakom lås och bom, trots att han inte trivdes där. Kumlarymningen skulle således mer eller mindre vara fängelsernas och fångvaktarnas fel, precis som det — enligt motsvarande resonemang — är paraplernas fel att det regnar.

Rymningen har dock även vållat bekymmer av andra skäl, ehuru inte lika omskrivna eller åberopade. Det är hos den tämligen bortglömda grupp människor som drabbats av brottsligheten — de som bestulits, rånat, misshandlats, invalidiserats. Från Stockholmskriminalen har i somras rapporterats, att kurvan över rån aldrig tidigare pekat så brant uppåt. Mest utsatta är äldre personer — helt naturligt

eftersom deras fysiska och psykiska motståndskraft med ålderns rätt är nedsatt, varför de är de bekvämaste råoffren. Det är, som framgår av ett omfattande reportage i Svenska Dagbladet, damen som går ut för att handla, den gamle mannen som söker en stunds ro och svalka i en park eller tar sig en eftermiddagspromenad etc. När tidningsreportern besökte några av dem på sjukhusen i Stockholm för intervjuer, vågade ingen ställa upp av rädsla för repressalier. De låg där misshandlade, bestulna och chockade. Fysiska skador kan kureras, ofta t o m även på äldre personer, och pengar går att ersätta, men hur bota den chock som många råkat ut för och som kan förfölja dem under sömnlösa nätter åratals framöver?

Man hör redan de vanliga invändningarna: brottsligheten är samhällets fel, och följaktligen är de flesta brott som begås politiska — en revolt mot systemet. Denna revolutionsideologi hesiterar därför inte

för pensionärer, då det ju är de som under sitt yrkesverksamma liv byggt upp hela detta ruttna samhälle.

Brottslighetens offer är en av de styrande skamlöst förbisedd minoritet. Det finns också en annan bortglömd kategori i sammanhanget. Den är betydligt större. Den innefattar landets inkomsttagare. Dessa får betala vad brottsligheten kostar samhället. Inte är det några småsummor precis. Som framgick av Moderata Samlingspartiets stora partimotion till årets riksdag kostar endast polisväsendet och kriminalvården 1,5 miljarder kr per år. Läggts därtill ett produktionsbortfall samt det som stjäls och förstörs kommer man upp i minst 5 miljarder kr.

Lyxen att hålla sig med en så omfattande brottslighet som vår kostar alltså landets skattebetalare 5 miljarder kr per år. Våra knegare är nog ganska bra att ha ändå, trots allt.

Matti Häggström